TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÇİN HALK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KARAYOLUYLA ULUSLARARASI YÜK VE YOLCU TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI

Bundan sonra Akit Taraflar olarak anılacak olan,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti,

Ülkeleri arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunmanın yanı sıra piyasa ekonomisi çerçevesinde iki ülke arasında, üçüncü ülkelere/ülkelerden ve toprakları üzerinden transit olarak gerçekleşen karayoluyla yük ve yolcu taşımacılığının geliştirilmesi arzusu ile,

Aşağıda belirtilen konularda anlaşmışlardır:

BÖLÜM I
GENEL HÜKÜMLER

Madde 1
Kapsam

1- Bu Anlaşma hükümleri, Akit Tarafların toprakları arasında, toprakları üzerinden transit ve üçüncü ülkelere/ülkelerden karayolu ile uluslararası yük ve yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan taşımacılar ile bu Anlaşma'nın 2nci maddesinde tanımı yapılan taşıtlara uygulanır.

2- Bu Anlaşma, Akit Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini etkilemez.

Madde 2
Tanımlar

Bu Anlaşma'da yer alan;

1- "Taşımacılık Operatörü" terimi; taşımacılık operatörlüğü mesleğine ve piyasaya girişi düzenleyen ulusal mevzuat şartlarına uygun olarak ücret karşılığı veya kendi hesabına yolcu veya yük taşıyan, Akit Taraf topraklarından birinde kayıtlı herhangi bir gerçek veya tüzel kişi anlamına gelir.

2- "Taşıt" terimi; Akit Taraflardan birinin topraklarında, yapısı ve teçhizatı gereğince karayoluyla uluslararası yolcu veya yük taşımacılığına yönelik kayıtlı, taşımacılık operatörünün kendi özmalı veya kiralama veya finansal kiralama sözleşmesi ile taşımacılık operatörünün tasarrufundaki motorlu taşıt veya taşıt kombinasyonu anlamındadır.

3- "Kayıt" terimi; yetkili makamlar tarafından taşıtın sahibini, teknik özelliklerini ve taşıtın kayıt numarasını gösteren bir tanımlama belgesinin verilmesidir. Taşıt kombinasyonu olması halinde, izin belgesi verilmesi veya izin belgesinden muaf tutulması söz konusu olduğunda motorlu taşıt belirleyici faktördür.

4- "Taşımacılık" terimi; bir taşıtın boş veya dolu olarak yerleşik olunan ülke veya Akit Taraf topraklarında seyri anlamındadır.

5- "Kabotaj" terimi; Bir Akit Taraf topraklarında yerleşik taşımacılık operatörü tarafından yük ve yolcunun diğer Akit Taraf toprakları içinde bulunan yükleme ve boşaltma noktaları arasında taşınması işlemleri anlamındadır.

6- "Bir Akit Taraf Toprakları", burada sıra ile Türkiye Cumhuriyeti toprakları ve Çin Halk Cumhuriyeti toprakları anlamındadır.

7- "Kendi Hesabına Taşımacılık", yolcu ve yük taşımacılığının, firmanın yalnızca kendi ekonomik faaliyetine yönelik veya bu faaliyetinden kaynaklanan nedenlerle veya işçilerine hizmet sunma amacıyla yapılması veya kar amaçlı olmayan bir kuruluş tarafından, kendi üyelerine sosyal hizmet sağlamak amacıyla ücretsiz olarak taşınmasının aşağıdaki koşulların sağlanması halinde gerçekleştirilmesidir.

Taşımada kullanılan taşıtlar;

- Firmaya veya kuruluşa ait olup, sözleşme veya finansal kiralama aracılığıyla elde edilmiştir.
- Firmanın veya kuruluşun personeli olan bir sürücü tarafından kullanılır.
- Firmanın veya kuruluşun kendi yükünü veya personelini/üyelerini taşır.

8- "İkili Taşıma", Akit Taraflardan birinin topraklarında başlayıp, diğer Akit Taraf topraklarında son bulan dolu veya boş taşıtlarla yapılan taşımacılık faaliyeti anlamındadır.

9- "Transit Taşıma", Akit Taraflardan birinde kayıtlı taşıtlarla diğer Akit Taraf toprakları üzerinden, bu topraklarda yükleme/boşaltma veya yolcu indirme/bindirme olmaksızın, geçerek yaptığı taşımacılık faaliyeti anlamındadır.

10- "Üçüncü Ülke Taşıması", Akit Taraflardan birinde kayıtlı taşıtlarla, diğer Akit Taraf topraklarından üçüncü bir ülkeye veya bunun tersi yönde yapılan taşımacılık faaliyeti anlamındadır.

11- "Yerleşik Olunan Ülke", taşımacılık operatörünün yerleşik olduğu ve taşıtın kayıtlı olduğu Akit Taraf toprakları anlamındadır.

12- "Ev Sahibi Ülke", taşımacılık operatörünün, firma kurmadığı ve taşıtının kayıtlı olmadığı Akit Taraf anlamındadır.

13- "Otobüs ve Otokarlar", Akit Taraflardan birinin topraklarında kayıtlı olan ve yapısı ve teçhizatı gereğince sürücü dahil dokuzdan fazla kişi taşımaya uygun ve bu amaçla tasarlanmış taşıtlar anlamındadır.

14- "Düzenli Yolcu Servisi", bir zaman tarifesine uygun olarak ve biletlerin ücretlendirildiği belirli bir güzergah üzerinde yolcuların ikili veya transit olarak taşındığı hizmet anlamına gelir. Yolcular, önceden belirlenen duraklardan seyahat planına uygun olarak alınır veya bırakılır ve bu hizmet herkese açıktır, bununla birlikte bu hizmet bazı durumlarda rezervasyon gerektirebilir.

Hizmet kim tarafından düzenlenirse düzenlensin, "düzenli yolcu servisi" terimi; diğer yolcu kategorilerinden ayrılan ve yukarıda belirtilen kriterlere uygun olduğu takdirde belirli yolcu kategorilerinin taşınmasını da kapsayan bir hizmettir. Bu servise "özel düzenli servis" denir.

15- "Mekik Servis", önceden oluşturulmuş yolcu gruplarının, tekrarlanan gidiş ve dönüş seyahatlerinde bir hareket noktasından alınıp, bir varış noktasına taşınmasına denir. Gidiş seyahati yapan yolculardan oluşan her bir grup, sonraki bir seyahatlerden birinde aynı hareket yerine geri getirilir. Hareket ve varış yeri sırasıyla seyahatin başladığı ve seyahatin sona erdiği ve çevre yerleşimi 50 km çapında olan yer anlamındadır.

Mekik servis tanımı, bazı yolcuların dönüşlerinde diğer bir gruba katılmalarından veya varış yerine ilk gidiş ve başlangıç noktasına son dönüş seyahatinin boş yapılmasından etkilenmez. Bu tip mekik servise "ters mekik" denir.

Bir mekik servis, yemekli veya yemeksiz, varış noktasında, gerekirse seyahat esnasında yolcuların en az %80'ine konaklama sağlarsa buna "konaklamalı mekik" denir.

16- "Arızi Servis", düzenli yolcu taşımacılığı ve mekik servis kategorisine girmeyen servis anlamındadır.

17- "Kontrol Belgesi", 15inci maddede atıf yapılan Ortak Komite tarafından mutabık kalınan ve onaylanan forma uygun otobüsler ve otokarlar için yolcu manifestosu anlamındadır.

BÖLÜM II
YOLCU TAŞIMACILIĞI

Madde 3
Düzenli Yolcu Servisleri

1- Otobüs ile yapılan düzenli yolcu servisleri hareket ve varış ülkesinin yetkili makamları tarafından düzenlenen izin belgesi sistemine tabidir. Hareket ve varış ülkesi izin belgesine sahip olunması durumunda Akit Taraf topraklarından düzenli transit geçişleri için ayrı bir izin belgesi istenilmez.

2- İzin başvurusu, taşımacılık operatörünün yerleşik olduğu ülkenin yetkili makamına yapılmalıdır. Eğer idare başvuruyu onaylarsa, izin diğer Akit Tarafın yetkili makamına iletilir. Eğer taşımacılık operatörü ile herhangi bir Akit Taraf arasında karşılıklı yapılmış bir Anlaşma yoksa, ikili düzenli servis için izin belgesi reddedilebilir.

15inci maddeye göre oluşturulan Ortak Komite, izin başvurularının alınmasına ve gerekli destekleyici belgelerin şekline karar verir.

3- İzin belgeleri, Akit Tarafların yetkili makamlarının onayından sonra karşılıklı olarak verilir.

İzin belgesinin verilmesine veya reddedilmesine ilişkin karar, özel bir durum yoksa, 1 (bir) ay içinde verilir.

4- Çalışma şartlarındaki değişiklikler ve hizmetin iptali, bu maddenin 2nci ve 3üncü bentlerinde belirtilen kurallara göre kararlaştırılır.

Yolcu hizmetine talebin artık olmaması halinde operatör, izin belgesini veren yetkili makama ve müşterilere üç hafta önceden bildirmek kaydıyla izin belgesini iptal edebilir.

Madde 4
Mekik Servisler

1- Otobüsle konaklamalı veya konaklamasız olarak yapılan mekik servisler, kalkış, varış ve transit ülke yetkili makamınca hazırlanan izin belgesi sistemine tabidir.

2- İzin belgesi başvurusu, taşımacılık operatörünün yerleşik olduğu ülkedeki yetkili makama yapılır.

15inci maddeye göre oluşturulan Ortak Komite, Anlaşma şartları ve gerekli destekleyici belgeleri dikkate alarak izin belgesiyle ilgili başvuru şekli, içeriği, usulü, belgelerin sayısı, içeriği ve onay şartlarına karar verir.

3- Ortak Komite, mekik servis için daha serbest veya tamamen serbest bir rejim tesis edebilir.

Madde 5
Arızi Servisler

Arızi seferler izin belgesinden muaftır ve bir kontrol dokümanına tabidir. Kontrol dokümanının kullanım şartları ve içeriği 15inci maddeye göre oluşturulan Ortak Komite tarafından belirlenir.

Madde 6
Yolcu Taşımaları İçin Genel Hükümler

1- Taşımacılık izin belgeleri, adına belge düzenlenen taşımacılık operatörüne ait olup diğer taşımacılık operatörleri tarafından kullanılamaz ve devredilemez.

2- Kabotaj taşıması yasaktır. Bir taşımacılık operatörünün belirli bir grubu içeren yolcu manifestosuyla Akit Taraf topraklarına girerek, bu taşımacı operatörü tarafından belli bir noktaya götürülen aynı grup yolcunun yerel seyahati kabotaj taşımacılığı olarak addedilmez.

3- Aşağıdaki taşımacılık kategorileri izin belgesi sisteminden muaftır:

3.1. Boş transit geçişler,
3.2. Kesin veya geçici ihracı yapılan geçici plakalı bir taşıtın boş olarak Akit Taraf topraklarına girişi veya bu topraklardan boş olarak transit geçişi,
3.3. Zarar görmüş veya bozulmuş taşıtların boş olarak taşınması;
3.4. Başka bir ülkede bozulmuş bir taşıt yerine gönderilen bir taşıtın yaptığı boş taşımalar ile daha önce bozulmuş olan taşıtın tamiratından sonra boş olarak dönüşü.

BÖLÜM III
YÜK TAŞIMACILIĞI

Madde 7
İzin Belgesi Sistemi

1. Akit Taraf ülkelerin topraklarında yerleşik taşımacılık operatörleri tarafından ikili, transit ve üçüncü ülkelere/ülkelerden yapılacak taşımalar izin belgesi sistemi kapsamında gerçekleştirilir.

2. İkili ve üçüncü ülke izin belgeleri diğer Akit Tarafın topraklarına boş veya dolu girip, boş veya dolu çıkışa izin verir.

İzin belgelerinin sayısı, bu Anlaşma'nın 15inci maddesine göre bir araya gelecek olan Ortak Komite tarafından belirlenir.

3. Kabotaj yasaktır.

Madde 8
Eşya Taşımaları İçin Genel Hükümler

1. Taşımacılık izin belgeleri, adına belge düzenlenen taşımacıya ait olup diğer taşımacılık operatörleri tarafından kullanılamaz ve devredilemez.

2. Bir taşımacılık operatörünün Akit Taraf topraklarına girdikten sonra gümrük beyannamesindeki boşaltma gümrüğünü değiştirerek henüz serbest dolaşımda olmayan bir malı, Akit Taraf ülkesinde başka bir boşaltma gümrüğüne taşımasına devam etmesi, kabotaj taşımacılığı olarak addedilmez.

Madde 9
İzin Belgesi Koşulları

1. Her yıl, iki Akit Tarafın yetkili makamları gerekli izin belgeleri için kararlaştırılan sayıda izin belgesi teati ederler.

2. İzin belgeleri, yerleşik taşımacılık operatörlerine yetkili makam veya bu makam tarafından belirlenen organ tarafından verilir.

3. Ortak Komite tarafından aksi kararlaştırılmadıkça, bu Anlaşma kapsamında verilen izin belgeleri bir taşıtın sadece bir seferlik (giriş-çıkış) seyahati için kullanılır ve geçerli olur.

4. İzin belgeleri, takip eden takvim yılının 31 Ocak tarihine kadar geçerlidir. Taşıt kombinasyonları için izin belgesinin kullanılmasında veya geçiş muafiyetinde motorlu taşıt (traktör) esas alınır.

5. 15. maddeye göre oluşturulan Ortak Komite, 7. maddeye uygun olarak izin belgeleri ile ilgili başvuru usulü ve şekli, izin belgelerin sayısı, içeriği ve onay şartlarına karar verir.

BÖLÜM IV
GENEL HÜKÜMLER

Madde 10
Vergi Hükümleri

1. İmalatçı tarafından taşıtın kullanımı ve motorlu taşıtın çalıştırılması amacıyla üretilen normal taşıt deposundaki yakıt ile yağlar ve yedek parçalar; taşımacılık operatörünün ilgili gümrük mevzuatına uyması şartıyla Ev Sahibi Ülkenin topraklarındaki tüm ithal vergilerinden muaftır.

2. Her bir Akit Taraf, toprakları üzerinden transit geçen diğer Akit Tarafın taşıtlarından,

a. Karayolu ağı altyapısının kullanılmasından alınan ücretler (karayolu ve köprü ücretleri),
b. Karayolu ve taşıma altyapısının bakımı, korunması ve yönetimine ilişkin giderleri karşılamak için alınan ücretler,
c. Taşıtın ağırlığı, boyutları ve yükünün Akit Tarafların ulusal mevzuatında belirtilen sınırları aşması durumunda alınan ücretler dışında herhangi bir ithalat veya ihracat vergisi veya ücret (gümrük vergisi dahil) almayacaktır.

Akit Tarafların toprakları üzerinden yapılmasına izin verilen transit taşımalar, karşılıklılık esasına göre yukarıda (b) fıkrasında belirtilen ücretlerden muaf tutulabilir.

3. Ev Sahibi Ülke, karşılıklılık ilkesi gereğince, diğer Akit Tarafın taşıtlarına kendi ülkesinde yerleşik olan taşıtlardan karayolu ağı ve köprülerin kullanımı için alınandan daha yüksek bir geçiş ücreti veya vergisi uygulayamaz.

Madde 11
Ağırlık ve Boyutlar

1. Taşıtların müsaade edilen azami ağırlığı, dingil ağırlığı ve boyutları; Ev Sahibi Ülkede veya diğer Akit Taraftaki ilgili yasal hükümler ve teknik standartlarda belirtilen üst sınırları aşamaz.
2. Akit Taraf topraklarında gerçekleştirilen taşımalarda, taşıtların yüklü ağırlık ve boyutlarının üst sınırlarını aşması halinde, Akit Tarafların ulusal mevzuatındaki yaptırımlar uygulanır. Ancak, yükün bölünememesi nedeniyle ağırlık ve boyut bakımından konulmuş sınırları aşması halinde ise Ev Sahibi Ülkeden önceden izin alınması gerekir.

Madde 12
Teçhizat ve Diğer Özellikler

1. Bozulabilir/tehlikeli yük taşıyan taşıtlar, Akit Tarafın ulusal mevzuatındaki şartlara veya Ev Sahibi Ülkenin bir Akit Taraf olduğu ilgili uluslararası anlaşmalara uygun olarak teçhiz edilir.

   Tehlikeli yük taşıyan taşıtlar tehlikeli yük etiketi ve işareti taşımak zorundadır.

2. Taşıtlarda personelin sürüş ve dinlenme sürelerini takip için kullanılan teçhizat, ulusal mevzuatın veya ilgili uluslararası anlaşmaların hükümlerine uygun olmalıdır.

3. Bu Anlaşma çerçevesinde, Akit Taraflar, güvenlik ve çevre standartlarına uygun taşıt kullanımını teşvik etmeyi taahhüt ederler. Uluslararası taşımacılık faaliyetinde kullanılan taşıtlar, ülkesini tanımlayan bir ulusal plaka taşımalıdır.

Madde 13
Kontrol

Bu Anlaşma'da ve her iki Akit Tarafın da İmzacı Devlet olduğu çok taraflı anlaşmalarda veya ulusal hukukta öngörülen izin belgeleri ve diğer tüm belgeler taşıtta bulundurulmalı ve Akit Tarafların yetkili kontrol görevlilerince talep edildiğinde gösterilmelidir.

Madde 14
Taşımacılık Operatörlerinin Yükümlülükleri ve Cezalar

1. Taşımacılık operatörleri, Ev Sahibi Ülke topraklarında iken bu ülkelerde geçerli trafik kuralları, gümrük düzenlemeleri, mali sorumluluk sigortaları ve diğer koşullar ile varsa kısıtlamalar ve ulusal mevzuattan ve diğer ikili anlaşmalar yanında bu Anlaşmadan ve iki tarafın Akit Taraf olduğu çok taraflı anlaşmalardan doğan yükümlülüklere uymak zorundadırlar.

2. Yerleşik bulunulan ülkedeki yetkili makamlar, Ev Sahibi Ülke topraklarında ciddi veya tekrarlanan ihlaller yapılması durumunda ve Ev Sahibi Ülkenin talebiyle aşağıdaki idari tedbirleri alabilirler:

   - İhtar vermek,
   - İhlalin yapıldığı Akit Taraf topraklarına girişi yasaklamak.

3. Gerektiğinde, Ev Sahibi Ülkenin yetkili makamı, ihlali yapan taşıtın yerleşik olduğu ülkedeki idarece karar alınana kadar ihlali yapan taşımacının geçici olarak kendi topraklarına girişini yasaklayabilir.

   Akit Taraflar karşılıklı olarak alınan kararlar hakkında birbirilerini bilgilendirirler.

4. Yolcu ve yük taşımacılığında kullanılan taşıtlar, Ev Sahibi Ülkenin denetim ve karantina ile ilgili kurallarına uymak zorundadır.

Madde 15
İşbirliği ve Ortak Komite

1. Akit Tarafların yetkili makamları bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi ve uygulanması için gerekli adımları atarlar. Yetkili makamlar ayrıca bu Anlaşma'nın uygulanmasını etkileyecek ulusal mevzuattaki herhangi bir değişiklik hakkında karşılıklı olarak birbirlerini bilgilendirirler.

   Yetkili makamlar bu Anlaşma'nın yürütülmesinde birbirlerine karşılıklı olarak yardımcı olurlar.

   Akit Tarafların yetkili makamları, yolcu ve yük taşımacılığı faaliyeti ile iştigal eden taşıtlar ve operatörlere ilişkin olarak, trafik ihlalleri ve trafik kazaları da dahil olmak üzere, düzenli olarak gerekli bilgi teatisinde bulunurlar.

3. Her iki Tarafın bu Anlaşma'nın hükümlerinin yürütülmesi ve uygulanması konusunda görevli ve yetkili temsilcilerinden müteşekkil bir Ortak Komite oluşturulur.

   Ortak Komite, bu Anlaşma'nın yürütülmesi ve uygulanmasının yanı sıra, karayolu taşımacılığı alanında Akit Taraflar arasındaki bütün sorunların görüşülmesinden ve çözümlenmesinden sorumludur.

Madde 16
Profesyonel Sürücü Vizeleri

Akit Taraflar, Akit Taraf toprakları arasında veya toprakları üzerinden yapılacak uluslararası karayolu taşımacılığı faaliyetinde bulunacak sürücülere vize kolaylığı sağlarlar.

BÖLÜM V
SON HÜKÜMLER

Madde 17
Yetkili Makamlar

Bu Anlaşma'ya göre Yetkili Makamlar aşağıdaki gibidir:

- Türkiye Cumhuriyeti adına – Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
- Çin Halk Cumhuriyeti adına – Ulaştırma Bakanlığı ve Yetkili Eyalet Ulaştırma Bölümü

Madde 18
Anlaşma'nın Yürürlüğe Girmesi ve Süresi

1. Taraflar, Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli olan kendi iç usullerini tamamladıklarını diplomatik yollardan diğer Tarafa bildirirler. Bu Anlaşma, izleyen bildirimin alınmasından 30 gün sonra yürürlüğe girer.

2. Bu Anlaşma, Akit Taraflardan birinin yazılı bir fesih bildirimi olana kadar yürürlükte kalır. Bu Anlaşma, diğer Akit Tarafın fesih bildiriminden haberdar edildiği yazılı diplomatik bildiriminin alınmasından 6 ay sonra feshedilir.

3. Bu Anlaşma, her biri aynı derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Çince ve İngilizce dillerinde iki asıl nüsha halinde 13 Mayıs 2017 tarihinde Pekin'de imzalanmıştır. İhtilaf halinde, İngilizce nüsha geçerlidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA

Ahmet ARSLAN
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

ÇİN HALK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA

LI Xiaopeng
Ulaştırma Bakanı